



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.009.01.2015
P/15/041

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/041 – Wykorzystanie broni przez wybrane służby i straże oraz nadzór organów państwa nad jej reglamentacją ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontrolerzy	1. Jerzy Baranek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93833 z 17 czerwca 2015 r. 2. Wojciech Zdasień, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93831 z 17 czerwca 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Policji w Krakowie, ul. Mogilska 109, 31-571 Kraków (<i>Komenda</i> lub <i>KWP</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Nadinspektor Mariusz Dąbek, Małopolski Komendant Wojewódzki Policji w Krakowie, na stanowisku od dnia 12 lutego 2012 r. (<i>Komendant</i>). (dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie², mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie w zakresie wykorzystywania broni przez funkcjonariuszy Małopolskiego Garnizonu Policji oraz nadzoru nad jej reglamentacją.

KWP zapewniła funkcjonariuszom Małopolskiego Garnizonu Policji (*Garnizon*) uzbrojenie w broń palną, środki przymusu bezpośredniego niezbędne do realizacji ich zadań oraz zabezpieczyła przeprowadzanie ćwiczeń strzeleckich m. in. poprzez zawarcie stosownych umów z podmiotami dysponującymi strzelnicami.

Wszyscy objęci kontrolą funkcjonariusze spełniali wymagania określone w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji³ oraz odbyli szkolenia strzeleckie. Komendant określił zasady wydawania i przechowywania broni służbowej. Broń służbowa była przechowywana zgodnie z postanowieniami zarządzenia nr 852 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 lipca 2011 r. w sprawie zasad przyznawania i użytkowania broni palnej przez policjantów⁴. Warunki przechowywania broni poddawane były kontroli w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami, a sama broń podlegała inwentaryzacji i kontrolom stanu technicznego.

Komenda w sposób rzetelny wprowadzała do Krajowego Systemu Informacyjnego Policji (*KSIP*) informacje dotyczące posiadaczy broni. Zauważyć jednak należy, że konstrukcja tego systemu narzucała ograniczenia w dostępie do tych danych oraz ich przetwarzania. Wnioski o wydanie pozwolenia na broń, w szczególności podana w nich argumentacja wnioskującego co do powodu ubiegania się o to zezwolenie, podlegały szczegółowej analizie, a przypadki wydania decyzji odmownych, cofania pozwolenia na posiadanie broni, przyjmowania broni do depozytu oraz dalszy sposób postępowania z nią, odbywały się w oparciu o obowiązujące przepisy prawa określone w ustawie z dnia 21 maja 1999 r.

¹ Okres objęty kontrolą: lata 2014-2015 (I półrocze) oraz działania podejmowane przed i po ww. okresie, jeżeli miały bezpośredni związek z przedmiotem kontroli.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dz. U. z 2015 r. poz. 355 ze zm. – dalej: *ustawa o Policji*.

⁴ Dz. Urz. KGP nr 6 z 17 sierpnia 2011 r. – dalej: *Zarządzenie nr 852*.

o broni i amunicji⁵. KWP podejmowała także stosowne działania w przypadku otrzymania z Polskiego Związku Łowieckiego (PZŁ) informacji o wykluczeniu jej członków. Pozytywnie należy ocenić również działania podejmowane przez Komendę w celu ustalenia członkostwa posiadaczy broni w sportowych klubach strzeleckich. Dzięki tym działaniom możliwa była identyfikacja osób, które faktycznie przestały być członkami takich klubów; na tej podstawie wydawano decyzje cofające pozwolenie na posiadanie broni, co należy uznać za dobrą praktykę.

W okresie objętym kontrolą Komenda skontrolowała 22,1% podmiotów posiadających pozwolenie na broń obiektywną, a podległe jej jednostki Policji przeprowadziły sprawdzenia u 10,7% osób posiadających pozwolenie na broń (wg stanu na 30 czerwca 2015 r.), m.in. w zakresie sposobu jej przechowywania. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości i uchybień u kontrolowanych podmiotów wydawano stosowne zalecenia, których sposób wykonania monitorowano. W razie stwierdzenia istotnych naruszeń warunków przechowywania broni przez osoby fizyczne, potwierdzonych wyrokiem sądowym, zasadą było wszczynanie postępowania w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń.

Stwierdzone przez NIK nieprawidłowości dotyczyły głównie niedostatecznej weryfikacji warunków technicznych baz wyszkolenia strzeleckiego wynajmowanych przez Komendanta dla podległych jednostek Policji oraz zaniechania kontroli sposobu przechowywania broni i amunicji przez osoby fizyczne na zasadach określonych w art. 27 ust. 1 ustawy o broni.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Uzbrojenie Garnizonu

KWP w Krakowie, funkcjonuje w oparciu o ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, inne powszechnie obowiązujące akty prawa oraz zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji⁶. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o Policji, KWP jest jednostką Policji właściwą na obszarze województwa małopolskiego. Zasady przyznawania i użytkowania broni palnej przez policjantów określił Komendant Główny Policji w Zarządzeniu nr 852. Natomiast Komendant w decyzji Nr 64/2014 z dnia 30 października 2014 r. w sprawie realizacji czynności sprawdzenia wiedzy w zakresie budowy i zasad funkcjonowania danego rodzaju broni palnej oraz warunków bezpieczeństwa posługiwania się bronią palną przez policjantów, określił czynności, jakie należy wykonać przed wydaniem broni policjantowi.

1.1. Na podstawie zarządzenia nr Z-141/2012 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w uzbrojenie oraz sprzęt techniczno-bojowy, we wrześniu 2013 r., opracowano dla Komendy oraz podległych jednostek i ich funkcjonariuszy tabele należności uzbrojenia i sprzętu technicznego. Zakładane normy osiągnięto w przypadku broni krótkiej, pistoletów i karabinów maszynowych. Nie osiągnięto ich natomiast w przypadku strzelb gładkolufowych (osiągnięto 42%).

W przypadku środków przymusu bezpośredniego zakładane normy osiągnięto dla ręcznych miotaczy gazu, pałek i kajdanek. Norm tych nie osiągnięto dla paralizatorów (11%) oraz siatek (12%), których według stanu na 30 czerwca 2015 r. było, odpowiednio: 34 i 82 sztuki. Liczba siatek w ocenie KWP zabezpiecza w pełni potrzeby Garnizonu.

Naczelnik Wydziału Gospodarki Materiałowo-Technicznej KWP (GMT) wyjaśnił, że paralizatory elektryczne nabywane są w systemie scentralizowanym przez KGP. Ostatni raz potrzebę 50 paralizatorów KWP zgłosiła w lutym 2015 r., co po realizacji dostawy (ich liczba w I półroczu 2015 r. nie zmieniła się) pozwoli na bieżące zabezpieczenie potrzeb.

⁵ Dz. U. z 2012 r., poz. 576 ze zm. – dalej: *ustawa o broni*.

⁶ Obwieszczenie Komendanta Głównego Policji z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu zarządzenia Komendanta Głównego Policji w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji (Dz. Urz. KGP z 2013 r., poz. 50).

(dowód: akta kontroli str. 254, 324)

1.2. Kontrola dokumentacji 15 funkcjonariuszy Policji (po pięciu z pionu kryminalnego, prewencji i wspomagania) wykazała, że spełniali oni wymagania określone w art. 25 ust. 1 ustawy o Policji.

(dowód: akta kontroli str. 19)

1.3. Ogólne zasady przyznawania i użytkowania broni palnej przez policjantów określały zarządzenia Komendanta Głównego Policji⁷.

W decyzji nr 37/2013 z 11 czerwca 2013 r. w sprawie zasad przyznawania, użytkowania i przechowywania broni palnej krótkiej i broni palnej innej niż indywidualna oraz wydawania broni palnej do celów szkoleniowych w KWP8, Komendant określił m.in. zasady przyznawania broni palnej funkcjonariuszom oraz sprawdzenia wiedzy dotyczącej budowy broni, zasad jej funkcjonowania, warunków bezpieczeństwa posługiwania się nią oraz warunków przechowywania. Zgodnie z tą decyzją, broń palną przydziela się wszystkim policjantom KWP, którzy uzyskali podstawowe kwalifikacje zawodowe oraz spełniają obowiązujące wymagania w tym zakresie. Przydziału broni dokonuje się zgodnie z normami wyposażenia, na podstawie pisemnego wniosku podpisanego przez przełożonego, natomiast w przypadku broni innej niż indywidualna po ukończeniu szkolenia dotyczącego obsługi i użycia danego typu broni.

Kontrola dokumentacji 15 funkcjonariuszy Policji w zakresie przyznania im prawa do posiadania broni wykazała, że została im ona przydzielona na podstawie wniosków złożonych przez ich przełożonych. We wnioskach zawarta była informacja, że spełniają oni wymagania w dniu składania wniosku. We wszystkich przypadkach wnioskowano o wydanie broni krótkiej.

Naczelnik GMT wyjaśnił, że w Garnizonie broń długa na stałe przydzielana jest wyłącznie policjantom Samodzielnego Pododdziału Antyterrorystycznego Policji w Krakowie. Pozostałym policjantom broń długa przydzielana jest tylko na czas wykonywania zadań służbowych, na polecenie kierownika jednostki organizacyjnej Policji.

(dowód: akta kontroli str. 168-169, 264-267, 324)

1.4. Według stanu na 30 czerwca 2015 r. w Garnizonie zatrudnionych było 7 580 policjantów, a na jego wyposażeniu było m.in.: 10 716 szt. broni krótkiej, 5 152 szt. pistoletów i karabinów maszynowych, 277 szt. broni gładkolufowej oraz 2 365 szt. innej broni (m. in. sygnalizacyjnej, wyrzutni gazu), 34 paralizatory, 8 945 ręcznych miotaczy gazu, 12 327 pałek, 8 183 kajdanek i 82 siatki. Zakładanych wielkości nie osiągnięto w przypadku strzelb gładkolufowych a osiągnięto dla pozostałych broni. Dla środków przymusu bezpośredniego zakładanych norm nie osiągnięto dla paralizatorów oraz siatek. Dla pozostałych normy zostały osiągnięte.

Na stanie Garnizonu było 35 pistoletów TT, 2 pistolety Walther PPK, CZ 50, jeden rewolwer Taurus oraz jeden pistolet maszynowy Rak, które nie są ujęte w wykazie do zarządzenia Nr 73 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2014 r. w sprawie ustalenia wzorów i typów uzbrojenia Policji⁹. Przedmiotowa broń zdeponowana była w magazynie KWP i według zastępcy naczelnika GMT zostanie ona zagospodarowana zgodnie z pismem KGP I.dz. Cut 3068/15 z dnia 6 sierpnia 2015 r.¹⁰

(dowód: akta kontroli str. 254, 288-289, 295 i 410-413)

W KWP zatrudnionych było czterech rusznikarzy. Kontrola naprawy broni palnej w miesiącu czerwcu i lipcu 2015 r. wykazała, że broń naprawiana była na bieżąco.

⁷ Zarządzenie nr 30/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 21 lipca 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i użytkowania broni palnej przez policjantów, zarządzenie nr 6 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 maja 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i użytkowania broni palnej przez policjantów (Dz. Urz. KGP Nr 4, poz.38 ze zm.), zarządzenie nr 852 Komendanta Głównego Policji.

⁸ Dalej: *Decyzja nr 37/2013*.

⁹ Dz. Urz. KGP z 2015 r., poz. 2

¹⁰ Zgodnie z przedmiotowym pismem broń może zostać przekazana do zbiorów wzorów broni palnej prowadzonych przez Laboratorium Kryminalistyczne lub zagospodarowana na podstawie przepisów odnoszących się do Agencji Mienia Wojskowego.

Mistrz rusznikarstwa KWP wyjaśnił, że broń i sprzęt uzbrojenia będący na wyposażeniu policjantów jest w miarę możliwości naprawiany zaraz po dostarczeniu. Dostawa broni oraz sprzęt uzbrojenia do warsztatu w większych ilościach, celem okresowego przeglądu, następuje w uzgodnionym terminie. W przypadku braku części zamiennych, użytkownikowi wydawana jest inna broń.

(dowód: akta kontroli str. 254, 288-289, 295)

Naczelnik GMT wyjaśnił, że ilość broni palnej oraz środków przymusu bezpośredniego znajdujących się w stanie Garnizonu, w pełni zaspokajają potrzeby. Również ilość broni długiej gładkolufowej zaspokajają realne potrzeby (w magazynie aktualnie znajduje się 53 szt. strzelb gładkolufowych stanowiących zapas). Jednostki organizacyjne KWP nie zgłaszały potrzeb w tym zakresie. KGP w 2014 r. wznowiła dostawy paralizatorów. Na 2015 r. KWP zamówiła 50 szt. paralizatorów, co po realizacji dostaw zaspokoi bieżące potrzeby.

(dowód: akta kontroli str. 323-324)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w zakresie wyposażenia oraz gospodarowania bronią, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Uwagi NIK budzi brak wyposażenia funkcjonariuszy Garnizonu w odpowiednią liczbę paralizatorów elektrycznych. Brak wyposażenia policjantów w paralizatory ogranicza możliwość zastosowania ich jako środka przymusu bezpośredniego o mniejszej dolegliwości niż broń palna. Paralizatory elektryczne nabywane są w systemie scentralizowanym przez KGP. Pomimo, że ostatni raz potrzebę zakupu 50 paralizatorów KWP zgłosiła w lutym 2015 r. ich liczba nie zmieniła się w I połowie 2015 r.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie gospodarowania bronią, przy czym uwagi NIK budzi niespełnienie w Garnizonie norm wyposażenia w zakresie paralizatorów.

2. Baza szkoleniowa Garnizonu oraz system szkolenia policjantów

Opis stanu
faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą policjanci Garnizonu mieli do dyspozycji sześć strzelnic należących do Policji¹¹ oraz sześć strzelnic wynajmowanych od innych podmiotów¹². Wszystkie strzelnice należące do Policji były dopuszczone do użytku i spełniały wymagania określone w decyzji nr 703 Komendanta Głównego Policji z 14 grudnia 2006 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać policyjne strzelnice ćwiczebne¹³. Atestacji strzelnic dokonały komisje powołane przez kierownika jednostki Policji na terenie której była strzelnica. W 2014 r. (czerwcu, wrześniu i listopadzie) na strzelnicach była przeprowadzona kontrola pomiaru poziomu hałasu, ołowiu i jego związków, tlenu azotu oraz tlenu węgla. Poza przekroczeniem poziomu hałasu inne parametry nie zostały przekroczone.

Państwowa Inspekcja Sanitarna MSW na Obszarze Województwa Małopolskiego, po kontroli przeprowadzonej w lutym 2014 r., zaleciła KWP zapewnienie sprawnej wentylacji mechanicznej na strzelnicy KWP. Po modernizacji przedmiotowej instalacji komisyjnie

¹¹ Strzelnica w budynku KWP w Krakowie (ćwiczyli m.in. policjanci pracujący w KWP, Komendzie Miejskiej Policji w Krakowie, Komendach Powiatowych Policji w Krakowie, Miechowie, Proszowicach, Wieliczce, Suchej Beskidzkiej), KPP w Brzesku (ćwiczyli policjanci pracujący w KPP w Brzesku, KPP w Bochni), w KPP w Gorlicach (ćwiczyli policjanci zatrudnieni w tej jednostce), w KPP w Olkuszu (ćwiczyli policjanci zatrudnieni w tej jednostce), w Komisariacie Policji w Krzeszowicach oraz Referacie Konwojowym w Wadowicach), w KPP w Chrzanowie (ćwiczyli policjanci zatrudnieni w tej jednostce oraz w KPP w Wadowicach), w KPP w Nowym Sączu (ćwiczyli policjanci zatrudnieni w tej jednostce, w KPP w Limanowej oraz Laboratorium Kryminalistyki KWP).

¹² Strzelnica Ligi Obrony Kraju w Nowym Targu (ćwiczyli policjanci zatrudnieni w KPP w Nowym Targu i Zakopanem), strzelnica Okręgowego Związku Łowieckiego w Tarnowie (ćwiczyli policjanci zatrudnieni w KPP w Dąbrowie Tarnowskiej), strzelnica „Sportowa” prowadzona przez sp. z o.o. SPORT w Myślenicach (ćwiczyli funkcjonariusze zatrudnieni w KPP w Myślenicach), strzelnica „Ryś” w Przecieszynie prowadzona przez Koło Łowieckie (ćwiczyli policjanci zatrudnieni w KPP w Oświęcimiu) oraz strzelnica Miasta i Gminy Tarnów (ćwiczyli policjanci zatrudnieni w KMP w Tarnowie).

¹³ Dz. Urz. KGP nr 17 poz. 10 – dalej: *Decyzja nr 703*.

orzeczone, że obiekt nadaje się do dalszej eksploatacji. W lipcu 2015 r. z powodu remontu i konserwacji strzelnica KWP była nieczynna.

(dowód: akta kontroli str. 50-69, 114, 301 - 316)

W przypadku strzelnic niebędących własnością Policji, umowy najmu z właścicielami/zarządzającymi zawarł Komendant. Kontrola zawartych umów na 2015 r. wykazała, że w umowach z Oddziałem Biura Zarządu Głównego Ligi Obrony Kraju w Krakowie, Prezesem Koła Łowieckiego „Ryś” w Brzeszczach oraz Urzędem Miasta Tarnowa nie określono wymagań, jakie powinna spełniać strzelnica. Ponadto brak było w dwóch umowach (strzelnice: LOK w Nowym Targu oraz Miasta Tarnowa) oświadczenia wynajmującego, że obiekt jest dostosowany do prowadzenia szkolenia strzeleckiego dla policjantów. W okresie objętym kontrolą KWP nie sprawdzała przedmiotowych strzelnic pod kątem ich bezpieczeństwa dla ćwiczących oraz czy spełniają one wymagania określone w decyzji Nr 703.

(dowód: akta kontroli str. 275-277 i 375 - 387)

Koszty utrzymania strzelnic należących do Policji w okresie objętym kontrolą wyniosły 511,8 tys. zł (359,4 tys. zł 2014 r. i 152,4 tys. zł w I półroczu 2015 r.), a koszty najmu strzelnic od innych podmiotów wyniosły 30,3 tys. zł (odpowiednio: 22,2 tys. zł 8,1 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 320-321)

2.2. Dyrektor Gabinetu Komendanta Głównego Policji w wytycznych na 2014 r. i 2015 r.¹⁴ określił zakres, zasady i przebieg szkolenia strzeleckiego oraz tryb i organizację sprawdzianów strzeleckich w danym roku. Zgodnie z zaleceniami, w I półroczu, z policjantami wszystkich rodzajów służb, należy przeprowadzić co najmniej jedno ćwiczenie strzeleckie (wymienione w wytycznych strzelań programowych), a raz w roku sprawdzian z jednego ze strzelań programowych. KWP ww. wytyczne przekazała do kierowników podległych jednostek organizacyjnych, podając jednocześnie (dla ujednoczenia strzelań w Garnizonie) wykaz zalecanych szkoleń strzeleckich oraz zaleciła przeprowadzanie strzelań programowych w okresie od 2 stycznia do 30 czerwca danego roku, a sprawdzianów rocznych w okresie od 1 sierpnia do 20 grudnia danego roku. W wytycznych nie określono sposobu oceniania.

(dowód: akta kontroli, str. 24-28, 34-38)

W KWP opracowano na dany rok kalendarzowy plan doskonalenia zawodowego w zakresie wyszkolenia strzeleckiego dla funkcjonariuszy. W planie podano m.in. wykaz strzelnic, na których będą odbywać się szkolenia strzeleckie i jednostek organizacyjnych ćwiczących na danej strzelnicy, zapotrzebowanie materiałowe (ilość amunicji wg poszczególnych rodzajów i tarcz strzeleckich). Plany szkoleń dla poszczególnych jednostek organizacyjnych opracowywali ich kierownicy i oni odpowiadali za ich przeprowadzenie¹⁵.

(dowód: akta kontroli str. 29-33, 39-49)

¹⁴ Wytyczne Dyrektora Gabinetu Komendanta Głównego Policji w sprawie określenia zakresu, zasad i przebiegu szkolenia strzeleckiego oraz trybu i organizacji sprawdzianów strzeleckich (na 2014 r. wytyczne Nr 1 z dnia 28 listopada 2013 r. oraz Nr 2 z dnia 26 listopada 2014 r. na 2015 r.).

¹⁵ Zgodnie z § 62 i § 63 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji (Dz. U. Nr 126, poz. 877 ze zm.) doskonalenie lokalne prowadzi się zgodnie z ustalonymi i zatwierdzonymi przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji potrzebami w tym zakresie.

2.3. Komendant w decyzji nr 64/2014 r. z 30 października 2014 r.¹⁶ określił warunki wydania broni palnej funkcjonariuszowi oraz wyznaczył trzech pracowników (z Sekcji Uzbrojenia i Techniki Specjalnej Wydziału GMT) do sprawdzania wiedzy funkcjonariusza, któremu miała być wydana broń. Zgodnie z wytycznymi zawartymi w ww. decyzji, funkcjonariusz powinien zaliczyć sprawdzian ze znajomości budowy broni, zasad funkcjonowania danego rodzaju broni palnej oraz warunków bezpieczeństwa posługiwania się nią. W przypadku stwierdzenia niezadawalającego poziomu wiedzy, policjantowi nie powinna być wydana broń palna, a o fakcie tym powinien być powiadomiony przełożony (który wystąpił z wnioskiem), tak, aby zobowiązał policjanta do uzupełnienia wiedzy w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 255)

Kontrola dokumentacji 15 funkcjonariuszy w zakresie znajomości budowy i zasad działania broni oraz warunków bezpieczeństwa wykazała, że przed wydaniem im broni palnej:

- wszyscy ukończyli szkolenie podstawowe, w tym pięciu funkcjonariuszy ukończyło dodatkowe szkolenie w zakresie posługiwania się bronią palną (m.in. gładkolufową),
- w 10 przypadkach na wniosku o wydanie broni, wydający broń stwierdzili, że funkcjonariusze spełniają wymagania w zakresie znajomości broni i posługiwania się nią, natomiast w pięciu przypadkach odstąpiono od sprawdzenia wiedzy, z tego w trzech - z uwagi na ukończenie szkolenia podstawowego (broń wydano w 2012 r. i 2014 r.). W dwóch przypadkach dokonano wymiany na ten sam typ broni (co nie wymagało dodatkowego przeszkolenia).

(dowód: akta kontroli str. 262-267)

2.4. W sprawozdaniu za 2014 r. z przeprowadzonych strzelań programowych i sprawdzianów z broni palnej w Garnizonie wykazane zostały m.in.:

A Strzelania programowe, w tym:

- strzelanie z broni krótkiej - szybkie (nr 12) – zobowiązanych do strzelania było 6 144 policjantów, strzelało 4 010 (65,3%) – wszyscy zaliczyli,
- strzelanie dynamiczne (nr 20) – zobowiązanych do strzelania było 3 631 osób, strzelało 2 711 (74,7%) – wszyscy zaliczyli,
- strzelanie sytuacyjne (nr 31) – zobowiązanych do strzelania było 4 806 policjantów, strzelało 3 742 (77,9%) – zaliczyło 3 735 (99,8%),

/zgodnie z wytycznymi nr 1 Dyrektora Gabinetu Komendanta Głównego Policji na 2014 r. z policjantami należało wykonać jedno z trzech ww. strzelań/

B strzelania sprawdzające, w tym:

- strzelanie sytuacyjne (nr 31) – zobowiązanych do strzelania było 6 987 policjantów, strzelało 6 812 (97,5%) – zaliczyło 6 810,
- strzelanie z pistoletu maszynowego (nr 1) – zobowiązanych do strzelania było 3 151, strzelało 2 154 (68,4%) – wszyscy zaliczyli.

W ocenie strzelania, na ocenę dobrą oceniona została frekwencja na zajęciach doskonalących oraz uzyskiwane wyniki. Natomiast jako problem wykazano brak na terenie województwa małopolskiego obiektu do prowadzenia strzelań z broni maszynowej typu kbk AK oraz rzucania (strzelania) chemicznymi środkami obojętnymi. Z tego powodu strzelanie odbywało się na terenie Ośrodka Szkoleniowego (poligonowego) Wojsk Lądowych Wojska Polskiego w miejscowości Nowa Dębna.

W sprawozdaniu za 2014 r. wykazano, że zużyto 418 882 szt. amunicji (410 818 sztuk amunicji do broni służbowej, 1 094 szt. amunicji ćwiczebnej FX kal. 9x19, 6 970 nabojów kal. 7,62 mm), 1 048 granatów łzawiących oraz 3 komplety sygnałowe. Natomiast

¹⁶ Decyzja nr 64/2014 z dnia 30 października 2014 r. w sprawie realizacji czynności sprawdzenia wiedzy w zakresie budowy i zasad funkcjonowania danego rodzaju broni palnej oraz warunków bezpieczeństwa posługiwania się bronią palną przez policjantów.

z zestawienia sporządzonego przez GMT wynika, że w 2014 r. zużyto 424 920 szt. amunicji. Różnica wynika m.in. z nieujęcia w sprawozdaniu 5 250 szt. amunicji karabinowej.

Kierownik strzelnicy podał, że różnica w ilości faktycznie zużytej w 2014 r. amunicji, a wykazanej w sprawozdaniu przekazanym do Komendy Głównej Policji, powstała na skutek omyłkowego przekazania sprawozdania w wersji roboczej.

(dowód: akta kontroli str. 29-33, 39-49, 271-274, 322 i 367)

Wyjaśniając przyczyny występujących różnic pomiędzy liczbą policjantów zobowiązanych do poszczególnych strzelań programowych, a liczbą policjantów strzelających zastępca naczelnika Wydziału Kadry Szkolenia KWP wyjaśnił, że: *W decyzji nr 3 Komendanta Głównego Policji z dnia 4 stycznia 2007 r. zmieniającej decyzje w sprawie szkolenia strzeleckiego policjantów, w załączniku nr 2 zawarty jest wzór sprawozdania z przeprowadzonych strzelań programowych i sprawdzianów z broni palnej oraz strzelań i rzutów chemicznymi środkami obezwładniającymi. W kolumnie „liczba policjantów zobowiązanych do strzelań” nie zostało określone czy należało podać liczbę policjantów, którzy powinni uczestniczyć w jednym ze strzelań programowych. W przesłanych do Komendy Głównej Policji corocznych sprawozdaniach z przeprowadzonych strzelań programowych (...) brak było uwag do przesłanych sprawozdań.*

Zgodnie z wytycznymi Nr 1 Dyrektora Gabinetu Komendanta Głównego Policji z dnia 28 listopada 2013 roku w sprawie określenia zakresu, zasad i przebiegu szkolenia strzeleckiego oraz trybu i organizacji sprawdzianów strzeleckich w 2014 roku, realizowano strzelania programowe określone w wytycznych. Podczas prowadzonych zajęć z wyszkolenia strzeleckiego, to nie policjant deklarował numer i rodzaj strzelania, które chce wykonać. Decyzję o wyborze realizowanego strzelania podejmował instruktor prowadzący zajęcia, realizujący plan doskonalenia zawodowego w zakresie wyszkolenia strzeleckiego dla funkcjonariuszy Policji na rok 2014.

(dowód: akta kontroli str. 271-274 i 447-449)

W toku kontroli dokonano oględzin ćwiczenia strzeleckiego przeprowadzonego na strzelnicy KWP w dniu 30 czerwca 2015 r. przez funkcjonariuszy Oddziału Prewencji. Instruktor przeprowadzający szkolenie posiadał konspekt szkolenia dla ćwiczenia nr 21 (strzelanie dynamiczne z broni krótkiej) oraz nr 10 TZ (z broni gładkolufowej MOSSBERG). Przed rozpoczęciem szkolenia, zarówno nr 21 i nr 10, instruktor zapoznał ćwiczących z zasadami bezpieczeństwa na strzelnicy, warunkami strzelania (pokazując jego przebieg) oraz zapytał o stan zdrowia ćwiczących (przeciwwskazania zdrowotne). Ćwiczenia przeprowadzono zgodnie z konspektem, a po ich zakończeniu prowadzący ćwiczenia omówił z ćwiczącymi wyniki strzelania.

(dowód: akta kontroli str. 80-113, 271-274)

Kontrola szkolenia strzeleckiego 16 funkcjonariuszy¹⁷ wykazała, że:

- funkcjonariusze pionu kryminalnego odbyli w 2014 r. od 2 do 5 ćwiczeń strzeleckich, a w I półroczu 2015 r. ćwiczenia odbyło 3 funkcjonariuszy (dwóch po 2 ćwiczenia, jeden 4 ćwiczenia), 3 nie odbyło żadnego ćwiczenia (taki stan jedna osoba tłumaczyła przebywaniem na długotrwałym zwolnieniu lekarskim, druga mianowaniem na policjanta w marcu 2015 r. i udziałem w czynnościach operacyjno-rozpoznawczych, które wymagały częstego wyjazdu do innych miast Polski a trzecia w toku kontroli NIK przebywała na urlopie wypoczynkowym),
- funkcjonariusze pionu prewencji w 2014 r. odbyli od 2 do 4 ćwiczeń strzeleckich, a w I półroczu 2015 r. do 6 ćwiczeń (pomocnik dowódcy Zespołu Szkolenia Oddziału Prewencji w Krakowie wyjaśnił, że ze względu na dużą ilość realizowanych ćwiczeń strzeleckich, w arkuszach wyszkolenia strzeleckiego policjanta odnotowuje się tylko wyniki egzaminów i sprawdzianów),

¹⁷ 6 z pionu kryminalnego, 5 z pionu prewencji oraz 5 z pionu wspomaganiania.

- funkcjonariusze pionu wspomaganie w 2014 r. i I półroczu 2015 r. odbyli od jednego do 2 ćwiczeń, a w I półroczu 2015 r. po jednym ćwiczeniu. W 2 przypadkach w „Arkuszu Szkolenia Strzeleckiego Policjanta” nie odnotowano odbytego ćwiczenia (ćwiczenie strzeleckie odbyli 23.01.2015 r. i 16.04.2015 r.).

Kierownik sekcji w GMT wyjaśnił, że z powodu natłoku spraw służbowych odnotowywanie (w arkuszach wyszkolenia strzeleckiego policjanta) odbycia ćwiczeń strzeleckich odłożył na później, a następnie o niej zapomniał. Przy kolejnych zajęciach strzeleckich brak wpisu zostałby zauważony i skorygowany. Specjalista w Wydziale Prezydyjnym (odpowiedzialny za wpisywanie ćwiczeń do Arkusza w tym Wydziale) wyjaśnił, że ze względów organizacyjnych wpisy nie są dokonywane po każdym strzelaniu, tylko okresowo po zakończeniu strzelań programowych do końca sierpnia, a strzelań sprawdzających do końca roku.

W ocenie wyników ćwiczeń stosowano jedną ocenę „zaliczono”.

(dowód: akta kontroli str. 291-294, 328-331, 368 - 374)

Ustalone
nieprawidłowości

1. W zakresie bazy szkolenia strzeleckiego funkcjonariuszy Garnizonu stwierdzono:

- brak dokumentacji świadczącej o zweryfikowaniu wynajmowanych strzelnic (nie należących do Policji) pod kątem spełnienia przez nie warunków bezpieczeństwa, określonych w Decyzji nr 703 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać policyjne strzelnice ćwiczebne,
- w umowach najmu zawartych przez Komendanta z właścicielami/zarządzającymi strzelnic (z Oddziałem Biura Zarządu Głównego Ligi Obrony Kraju w Krakowie, Prezesem Koła Łowieckiego „Ryś” w Brzeszczach oraz Urzędem Miasta Tarnowa) na 2015 r. nie określono wymagań, jakie strzelnica powinna spełniać, a w dwóch umowach (strzelnice: LOK w Nowym Targu oraz Miasta Tarnowa) oświadczenia wynajmującego, że obiekt jest dostosowany do prowadzenia szkolenia strzeleckiego dla policjantów¹⁸.

(dowód: akta kontroli str. 50-69, 278-285, 301-316, 407-408)

Naczelnik Wydziału Kontroli KWP wyjaśnił, że wytyczne na podstawie których działa Wydział¹⁹, uprawniają do przeprowadzenia kontroli wyłącznie podmiotów podległych Komendantowi lub przez niego nadzorowanych. Podmioty udostępniają strzelnice Policji jedynie w ściśle określonych terminach i nie było przesłanek do przeprowadzenia ich kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 275-277 i 375 - 387)

Naczelnik Wydziału Kadr i Szkolenia KWP wyjaśnił, że żadna jednostka Policji (korzystająca ze strzelnic nie będących własnością Policji) nie zwróciła się do KWP o przeprowadzenie ich oględzin. Odpowiedzialnymi za realizację zajęć ze szkolenia strzeleckiego są prowadzący policjanci – instruktorzy przeszkoleni na kursach specjalistycznych w szkołach Policji. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości instruktor jest zobowiązany do niezwłocznego przerwania zajęć i zgłoszenia tego faktu właścicielowi strzelnicy oraz swojemu przełożonemu. W planie pracy na 2016 r. zaplanowane będą wizytacje strzelnic nienależących do Policji, na których odbywają się programowe i sprawdzające strzelania. Wizytacje przeprowadzone zostaną przez instruktorów strzelań policyjnych Wydziału Kadr i Szkolenia KWP.

(dowód: akta kontroli str. 278-285)

Zastępca Komendanta KWP wyjaśnił, że przed zawarciem umowy na wynajem strzelnicy od podmiotów pozapolicyjnych, przedstawiciele jednostek organizacyjnych Policji, które mają korzystać ze strzelnicy, wraz z instruktorem strzelań policyjnych delegowanym przez Komendanta, dokonują kontroli miejsca, w którym policjanci będą

¹⁸ Szczegółowy opis nadzoru nad bazą bazą wyszkolenia strzeleckiego oraz stosowne wyjaśnienia zawarto w punkcie 2.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

¹⁹ Decyzja nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. Urz. MSW, poz. 43).

odbywać zajęcia z wyszkolenia strzeleckiego, pod kątem spełniania wymagań określonych w Decyzji nr 703. Stąd nie we wszystkich zawieranych dotychczas umowach dokonano stosownych zapisów w tym zakresie. W przypadku dokonania pozytywnej oceny rozważana jest możliwość odzwierciedlenia tego w zapisach umów o wynajem, z klauzulą ich rozwiązania w chwili wystąpienia sytuacji, w której wymogi te przestaną być spełniane. Obecnie podmioty wynajmujące, zapewniają strzelającym policjantom bezpieczne i higieniczne warunki do zajęć, pełny węzeł sanitarny, bieżącą wodę, punkt udzielania pierwszej pomocy itp.

(dowód: akta kontroli str. 407 - 408)

W trakcie kontroli NIK nie przedłożono dokumentów potwierdzających kontrolę miejsc szkolenia strzeleckiego, o których mowa w powyższych wyjaśnieniach.

Zgodnie z postanowieniami art. 15 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy²⁰, pracodawca jest obowiązany zapewnić pracownikowi bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Zdaniem NIK, strzelnice wynajmowane komercyjnie muszą spełniać takie same wymagania jak strzelnice należące do Policji. Zapewnienie przez wynajmującego tych wymagań powinno mieć odzwierciedlenie w zapisach umownych, jak i podlegać weryfikacji (wizytacji) na miejscu strzelania.

2. Ponadto w kontrolowanym obszarze systemu szkoleń strzeleckich w Garnizowni jako stany nieprawidłowe NIK uznaje:
 - podanie w sprawozdaniu przesłanym do Komendy Głównej Policji z przeprowadzonych strzelań programowych w 2014 r. zaniżonej o 5 sztuk liczby zużytej amunicji;
 - nieodnotowywanie na bieżąco w Arkuszu Szkolenia Strzeleckiego Policjanta, odbytych ćwiczeń strzeleckich przez policjantów, co może skutkować nieujęciem wszystkich ćwiczeń strzeleckich wykonanych przez danego funkcjonariusza;
 - nieodbycie w I półroczu 2015 r. co najmniej jednego ćwiczenia strzeleckiego przez trzech policjantów KWP. Było to niezgodne z wytycznymi nr 2 dyrektora Gabinetu Komendanta Głównego Policji na 2015 r.

Przypadki te szczegółowo zostały omówione i wyjaśnione przez odpowiedzialnych funkcjonariuszy w pkt 2. niniejszego wystąpienia.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę na niską frekwencję policjantów garnizonu małopolskiego Policji w trakcie prowadzonych w 2014 r. strzelań programowych z broni krótkiej, gdyż: w strzelaniu szybkim (nr 12) uczestniczyło 65,3% zobowiązanych do tego strzelania policjantów, strzelaniu dynamicznym (nr 20) uczestniczyło 74,7%, a w strzelaniu sytuacyjnym (nr 31) uczestniczyło 77,9% zobowiązanych policjantów.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, organizację przez KWP szkoleń strzeleckich dla funkcjonariuszy Garnizonu.

²⁰ Dz. U. z 2014 r., poz. 1502, ze zm.

3. Wykorzystanie broni palnej przez policjantów Garnizonu

Opis stanu faktycznego

W Garnizonie w okresie objętym kontrolą:

- dwa razy (w 2014 r.) użyto broni palnej do odparcia zamachu na osoby,
- 8 razy (7 w 2014 r. i 1 w 2015 r.) wykorzystano broń w celu oddania strzałów ostrzegawczych,
- 7 razy (6 w 2014 r. i 1 w 2015 r.) w ramach innych uprawnień wykorzystano broń,
- jeden raz (w 2014 r.) doszło do nieuprawnionego użycia broni,
- jeden raz (w 2015 r.) doszło do nieuprawnionego wykorzystania broni (na strzelnicy).

Przy użyciu broni palnej zatrzymano 12 osób (11 w 2014 r. i 1 w 2015 r.), odparto 8 ataków (7 w 2014 r. i 1 w 2015 r.) oraz odzyskano 2 samochody. W wyniku jej użycia zostały postrzelone 2 osoby (w 2014 r.).

Policjanci z KWP w latach 2014-2015 (I półrocze):

- w jednym przypadku użyli broni do odparcia ataku na funkcjonariusza (w trakcie pościgu za obywatelem),
- w 3 przypadkach doszło do uprawnionego wykorzystania broni (działania pościgowe, oddanie strzałów ostrzegawczych, pokonanie przeszkody technicznej – zamka).

Przeprowadzone postępowania wyjaśniające w KWP, we wszystkich przypadkach stwierdziły uzasadnione użycie lub wykorzystanie broni.

Ponadto w jednym przypadku osobista broń służbowa została użyta przez funkcjonariusza do popełnienia samobójstwa.

(dowód: akta kontroli str. 296-300, 388)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności Komendy w zakresie wykorzystania broni palnej nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Komendy w badanym obszarze.

4. Przechowywanie broni służbowej funkcjonariuszy Policji i zabezpieczenie jej przed utratą

Opis stanu faktycznego

4.1. Zgodnie z § 11 ust.1 Zarządzenia Nr 852, broń palną krótką przechowuje się w miejscu zamieszkania policjanta, jeżeli kierownik jednostki Policji nie wyda innego polecenia. Zgodnie z § 6 Decyzji nr 37/2013, policjanci Komendy przechowują broń palną krótką w pomieszczeniach jednostki Policji wymienionych w § 14 ust. 1 – 3 Zarządzenia nr 852. Broń palną inną niż indywidualną przechowuje się w zależności od posiadanych warunków lokalowych, w pomieszczeniach zajmowanych przez dyżurnego jednostki Policji i w wyznaczonym pomieszczeniu użytkowanym przez komórkę organizacyjną jednostki Policji, przystosowanym do przechowywania broni palnej. Komendant oraz jego zastępcy przechowują broń palną krótką w pomieszczeniu służbowym w użytkowanej przez siebie indywidualnej szafie metalowej. Wg § 7 Decyzji nr 37/2013, na wniosek policjanta zaopiniowany przez kierownika komórki organizacyjnej KWP, Komendant może wyrazić zgodę na przechowywanie broni palnej krótkiej w miejscu zamieszkania.

(dowód: akta kontroli str. 169 - 170)

W KWP, na dzień 15 lipca 2015 r., było 969 funkcjonariuszy. 746 przechowywało broń służbową zbiorowo, 204 w indywidualnie użytkowanych metalowych szafach służbowych i 7 (0,7%) w miejscu swojego zamieszkania. 12 funkcjonariuszy nie było wyposażonych w broń służbową ze względu na fakt długotrwałego przebywania na zwolnieniu lekarskim, urlopie macierzyńskich, ojcowskich, bezpłatnych itd. Ich broń została zdana na ten czas do magazynu. W Wydziale Kryminalnym, na 63 szt. broni służbowej, jedna przechowywana była w miejscu zamieszkania funkcjonariusza, a w Wydziale Wywiadu

Kryminalnego na 32 szt. broni służbowej, w miejscu zamieszkania funkcjonariuszy przechowywane były 2 szt. broni.

(dowód: akta kontroli str. 245 – 246)

W latach 2014 – 2015 nie dokonywano kontroli warunków przechowywania broni palnej u funkcjonariuszy, którzy uzyskali zgodę Komendanta na jej przechowywanie w miejscu zamieszkania. Wg § 7 ust. 3 Decyzji nr 37/2013 funkcjonariusze starający się o wydanie zgody na przechowywanie broni służbowej w miejscu zamieszkania zobowiązani są do złożenia pisemnego oświadczenia iż dysponują warunkami gwarantującymi bezpieczne przechowywanie broni w miejscu zamieszkania oraz są zobowiązani do poinformowania bezpośredniego przełożonego o fakcie zaistnienia zmian mających wpływ na zachowanie bezpieczeństwa przechowywania broni palnej (np. zmiana miejsca zamieszkania).

(dowód: akta kontroli str. 247 - 252)

Wydawanie broni funkcjonariuszom oraz jej przyjmowanie było rejestrowane w książkach wydawania broni palnej. Analiza tych książek prowadzonych przez Wydział Wywiadu Kryminalnego oraz Wydział Kryminalny, za okres objęty kontrolą wykazała, że wszystkie zapisy były kompletne i nie wzbudzały zastrzeżeń.

(dowód: akta kontroli str. 230 i 231)

4.2. Kontrola ewidencji i stanów uzbrojenia oraz sprzętu techniczno-bojowego a także warunków przechowywania broni osobistej, o której mowa w pkt 185 ust. 1 lit. a Instrukcji w sprawie gospodarowania uzbrojeniem i sprzętem techniczno-bojowym w Policji²¹, została przeprowadzona od 6 listopada do 4 grudnia 2014 r. Zgodnie z wnioskami stanowiącymi podsumowanie tej kontroli, ewidencja związana z wydawaniem do służby oraz przyjmowaniem na przechowanie broni służbowej stanowiącej indywidualne wyposażenie policjantów oraz ewidencjonowanie broni innej niż indywidualna, prowadzona była w sposób należyty a zapisy w książkach wydawania broni były zgodne ze stanem faktycznym na dzień przeprowadzenia czynności kontrolnych. Sposób zabezpieczenia ww. broni uznany został za zgodny z postanowieniami Instrukcji w sprawie gospodarowania uzbrojeniem. Jedyne zastrzeżenie wzbudził sposób przechowywania „wzorców broni” w metalowej szafie w Laboratorium Kryminalistycznym. Kontrola wykazała również przypadki braku zapisu, w książkach nadzoru nad bronią palną, o przeprowadzeniu kwartalnej kontroli stanu zabezpieczenia broni: w Wydziale Ruchu Drogowego (I i III kw. 2014), Wydziale Kadr i Szkolenia (I kw. 2014 r.) oraz Wydziale Dochodzeniowo – Śledczym (III kw. 2014 r.). Ponadto ustalono, że w Wydziale Kadr i Szkolenia, osobą odpowiedzialną za zbiorowe przechowywanie broni był pracownik cywilny, co uznane zostało jako stan niezgodny z postanowieniami § 12 ust. 2 pkt 2 Zarządzenia nr 852.

(dowód: akta kontroli str. 177 - 220)

Analiza książek nadzoru nad bronią palną prowadzonych dla wydziałów: Prewencji, Kryminalnego, Wywiadu Kryminalnego oraz GMT wykazała, że odnotowywane były w nich czynności związane z kontrolą stanu ilościowego broni i amunicji oraz jej wydawania i przyjęcia, w sposób określony w § 20 Zarządzenia Nr 852. W książkach nadzoru nad bronią palną tych wydziałów kwartalnych wpisów kontrolnych dokonywały osoby do tego upoważnione. W poddanych kontroli książkach nie formułowano zaleceń ani wniosków, w związku z podejmowanymi czynnościami kontrolnymi.

(dowód: akta kontroli str. 353)

We wszystkich wydziałach KWP prowadzone były książki wydawania broni z pododdziału oraz książki nadzoru nad bronią palną.

(dowód: akta kontroli str. 177 - 220)

W KWP przeprowadzano okresowe oraz wrywkowe kontrole stanu technicznego uzbrojenia, oraz jego stanu ilościowego, w poszczególnych wydziałach. Analiza 80 protokołów z uzgodnienia zapisów ewidencji pomocniczej uzbrojenia będącego na stanie poszczególnych wydziałów KWP, sporządzonych w okresie objętym kontrolą, wykazała zgodność przychodów i rozchodów uzbrojenia. Wszystkie protokoły zostały zatwierdzone.

(dowód: akta kontroli str. 177 – 220, 242 – 244 i 409)

²¹ Załącznik nr 1 do Decyzji NR 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 6 lipca 2005 r. w sprawie gospodarowania uzbrojeniem i sprzętem techniczno-bojowym w Policji (Dz. Urz. KGP z dnia 19 sierpnia 2005 r.) – dalej: *Instrukcja w sprawie gospodarowania uzbrojeniem*.

Półroczne oceny stanu zabezpieczenia uzbrojenia, o których mowa w pkt 185 ust. 1 lit. b Instrukcji w sprawie gospodarowania uzbrojeniem, dokonywane były: za I półrocze 2014 r. – 18 lipca 2014 r., za II półrocze 2014 r. – 17 lutego 2015 r. i za I półrocze 2015 r. – 23 lipca 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 330 - 352)

4.3. W okresie objętym kontrolą, na terenie Garnizonu, nie doszło do utraty broni znajdującej się na stanie KWP.

(dowód: akta kontroli str. 229)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie przechowywania broni służbowej funkcjonariuszy Policji oraz zabezpieczenia jej przed utratą nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność KWP w badanym obszarze.

5. Reglamentacja dostępu do broni dla podmiotów i osób fizycznych

Opis stanu
faktycznego

5.1. Oględziny systemu KSIP – zakładka „BRONŃ”, użytkowanego przez KWP wykazały m.in., że nie był on powiązany z bazą PESEL, pozwalającą na automatyczne uaktualnianie informacji np. dotyczących zgonu osoby posiadającej zezwolenie na broń, lub jej miejsca zamieszkania, zmiany nazwiska itp. Wpisy dokonywane były na podstawie informacji pochodzących od samego posiadacza pozwolenia na broń, lub w przypadku jego zgonu – od rodziny, członków koła łowieckiego lub innych organizacji, na których ciąży ustawowy obowiązek informowania organów Policji w sprawie swoich członków. System nie generował automatycznych raportów dotyczących upływu terminu ważności orzeczeń lekarskiego i psychologicznego, potwierdzających możliwość dysponowania bronią. System posiadał funkcjonalność pozwalającą na ręczne wyszukiwanie zapisów wskazujących na upływ terminu obowiązkowych badań lekarskich oraz psychologicznych, wg zadanego parametru (daty). Wyniki wyszukiwania uzależnione były od aktualności wprowadzonych do systemu danych w tym zakresie. System nie był funkcjonalnie połączony z wojskowym systemem Hefajstos, prowadzonym przez oddziały Żandarmerii Wojskowej (ŻW). Dane w zakresie posiadających broń byłych wojskowych były przesyłane przez dany oddział ŻW w formie papierowej i na tej podstawie wprowadzane do systemu. Adnotacja o tym, że dana osoba jest byłym wojskowym oraz dane dot. akt przyjętych od ŻW były również wprowadzane do systemu, informacja ta nie mogła jednak stanowić kryterium wyszukiwania dla celów np. sporządzenia raportu generowanego przez system. W systemie brak było zapisów dotyczących broni posiadanej przez wojskowych w służbie czynnej. Fakt posiadania broni prywatnej przez policjantów w służbie czynnej był odnotowywany w systemie na zasadach ogólnych. Po wystąpieniu ze służby funkcjonariusza posiadającego zezwolenie na broń prywatną do celów ochrony osobistej, na funkcjonariuszu takim ciąży obowiązek dostarczenia orzeczeń: lekarskiego i psychologicznego, przed upływem pięciu lat od momentu przejścia na emeryturę. Fakt przejścia na emeryturę takiego funkcjonariusza nie był odnotowywany w systemie w sposób umożliwiający ustalenie upływu terminu na zasadach ogólnych dla systemu. Możliwe było jedynie sprawdzenie tego faktu poprzez wejście na rekord konkretnej osoby. System nie generował raportów dotyczących zełomowania broni. Fakt złomowania broni był natomiast odnotowywany w systemie przez osobę przyjmującą broń do złomowania, lecz bez znajomości danych identyfikacyjnych osoby lub broni, sama informacja o skierowaniu do zełomowania nie może stanowić klucza wyszukiwania.

(dowód: akta kontroli str. 115 - 116)

Analiza dokumentacji 10 losowo wybranych osób wprowadzonych do systemu KSIP (obejmująca: ich dane osobowe, cel wskazany we wniosku o wydanie pozwolenia na broń, liczba sztuk broni wskazana we wniosku, dane identyfikacyjne nabytej broni, orzeczenie lekarskie i psychologiczne, dokument w którym potwierdzono fakt zarejestrowania broni oraz decyzję Komendanta) wykazała, że dane te widniejące w kartotece założonej w związku z uzyskaniem przez te osoby pozwolenia na broń oraz wprowadzone do rejestru BRONŃ, są takie same.

(dowód: akta kontroli str. 117)

Komendant wyjaśnił m.in., że posiadał wiedzę o ograniczeniach systemu KSIP i że były one przedmiotem wielokrotnych uwag zgłaszanych w toku narad służbowych, organizowanych przez Komendę Główną Policji. Do wyjaśnień Komendant załączył kopię pism dotyczących zgłaszanych w odniesieniu do tego systemu uwag.

W piśmie z dnia 7 kwietnia 2010 r. Komendy Głównej Policji do Komendanta znak ENS-1157/10/MS zawarto zapis, że (cyt.): „...komendy wojewódzkie... wielokrotnie zgłaszały zastrzeżenia do funkcjonowania systemu „Broń i Licencje”. Niestety, dotychczasowy brak możliwości zapewnienia odpowiedniego zaplecza finansowego do jego modernizacji powoduje nawarstwianie zmian koniecznych do wprowadzenia, a odległe terminy realizacji sprawiają, że system nie nadąża za zmieniającymi się przepisami prawa i zadaniami stawianymi do realizacji”.

(dowód: akta kontroli str. 402 - 406)

5.2. Liczba podmiotów o których mowa w art. 29 ust. 1 ustawy o broni, posiadających pozwolenie na broń wynosiła, wg stanu na 30 czerwca 2015 r. – 140. W posiadaniu służb, straży, stowarzyszeń i przedsiębiorców było, łącznie 4 143 szt. broni, w tym: sportowej – 2 553 szt., palnej bojowej – 888 szt., pistoletów maszynowych – 291 szt., paralizatorów – 240 szt., karabinków samoczynnych – 72 szt., broni palnej gładkolufowej - 47 szt., broni myśliwskiej – 30 szt., broni palnej alarmowej oraz broni palnej gazowej – po 8 szt. oraz strzelb powtarzalnych (o kalibrze wagomiarowym 12) – 6 szt.

(dowód: akta kontroli str. 118 - 119)

Liczba osób posiadających pozwolenie na broń, wg stanu na 30 czerwca 2015 r., wynosiła 11 955. W posiadaniu tych osób było łącznie 21 690 szt. broni, w tym: myśliwskiej – 17 176 szt., sportowej – 2 055 szt., palnej gazowej – 1 267, kolekcjonerskiej – 687 szt., palnej bojowej – 461 szt., paralizatorów – 39 szt. oraz palnej gładkolufowej 5 szt.

(dowód: akta kontroli str. 120 - 121)

5.3. Od 1 stycznia 2014 r. do 30 czerwca 2015 r. do KWP od podmiotów wpłynęło 15 wniosków o wydanie pozwolenia na broń palną bądź na świadectwo broni. Wszystkie zostały rozpatrzone pozytywnie.

(dowód: akta kontroli str. 122 - 123)

W okresie tym 990 osób ubiegało się o wydanie pozwolenia na broń palną, z czego w 16 przypadkach wydano decyzję odmowną (11 - broń bojowa, 4 – myśliwska i jedna sportowa).

(dowód: akta kontroli str. 124 - 125)

Analiza dokumentacji 10 odmów wydania pozwolenia na broń osobom dowiodła, że uzasadnieniem takiej decyzji w 6 przypadkach było niewykazanie przez wnioskodawcę aby jego życie, zdrowie oraz mienie było stale, realnie i ponadprzeciętnie zagrożone bezspornym zamachem, w 3 przypadkach niezdanie przez wnioskodawcę egzaminu, o którym mowa w art. 16 ust. 1 ustawy o broni, a w jednym przypadku brak wymaganego orzeczenia lekarskiego i psychologicznego. Wszystkie te sprawy dotyczyły wniosku na broń palną bojową. Wnioskodawcy nie odwołali się od tych decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 126)

5.4. W okresie objętym kontrolą wydano 578 prawomocnych decyzji cofających pozwolenie na posiadanie broni, z czego 356 dotyczyło broni gazowej, 160 broni myśliwskiej, 37 broni sportowej, 15 broni bojowej, 9 broni obiektowej i jednej pamiątkowej. W 368 przypadkach powodem wydania tych decyzji były negatywne orzeczenia lekarskie lub psychologiczne lub fakt niepoddania się takim badaniom w wymaganym terminie, w 131 przypadkach – utrata członkostwa w PZŁ, utrata licencji strzeleckiej lub rezygnacja z pozwolenia, w 63 przypadkach – fakt prawomocnego skazania za przestępstwo oraz w 15 przypadkach inne okoliczności, jak np. brak stałego miejsca pobytu lub naruszenie obowiązku zawiadamiania Policji o utracie broni.

(dowód: akta kontroli str. 127 - 128)

W próbie 10 poddanych kontroli spraw dotyczących cofania pozwoleń na posiadanie broni, przyczyną wydania takiej decyzji w 6 przypadkach było skazanie prawomocnym wyrokiem sądu za popełnione przestępstwo, w 3 przypadkach orzeczenie psychologiczne stwierdzające wykazywanie przez posiadacza broni istotnych zaburzeń funkcjonowania psychologicznego lub niepoddanie się przez niego takim badaniom i w jednym przypadku utrata członkostwa w PZŁ (wystąpienie).

(dowód: akta kontroli str. 129 - 130)

5.5. W okresie objętym kontrolą ŻW poinformowała KWP o czterech przypadkach zwolnienia ze służby wojskowej żołnierzy zawodowych posiadających broń palną, z czego trzy dotyczyły broni bojowej a jeden broni myśliwskiej. Do Komendy, w ww. okresie, nie trafiły informacje o zwolnieniu ze służby wojskowej żołnierzy zawodowych posiadających broń palną z innych źródeł niż ŻW.

(dowód: akta kontroli str. 134 i 135)

5.6. W 2014 r. KWP uzyskała informację o skreśleniu z listy członków PZŁ 182 osób. W wyniku podjętych czynności sprawdzających:

- wydanych zostało 58 decyzji cofających pozwolenie na broń palną myśliwską,
- stwierdzono 58 zgonów członków PZŁ, a pozostawiona przez nich broń została rozliczona przez KWP w całości,
- stwierdzono, że 25 pozwoleń na broń zostało cofniętych w poprzednich latach,
- 9 pozwoleń zostało cofniętych w 2015 r.,
- stwierdzono, że 13 osób nigdy nie posiadało pozwolenia na broń palną myśliwską,
- w stosunku do 18 osób zostały podjęte dodatkowe czynności sprawdzające po uzyskaniu informacji, że zostały one przywrócone w poczet członków PZŁ,
- w jednym przypadku akta wysłano do KWP w Rzeszowie w związku ze zmianą miejsca pobytu osoby.

W 2015 r. KWP uzyskała informację o skreśleniu łącznie 34 osób z listy członków PZŁ. W wyniku przeprowadzonych czynności wydano 30 decyzji cofających pozwolenie na broń palną myśliwską. 4 osoby zostały przywrócone w poczet członków PZŁ i w związku z tym nie podejmowano wobec nich żadnych czynności.

(dowód: akta kontroli str. 131)

Postępowania dotyczące cofnięcia pozwoleń na broń dla celów sportowych wszczynane były w oparciu o aktualny wykaz członków uprawiających strzelectwo sportowe, który co roku przesyłany był do Wydziału Postępowań Administracyjnych KWP (WPA) przez Polski Związek Strzelectwa Sportowego oraz w oparciu o własne ustalenia, dokonywane w toku weryfikacji i kwerendy akt posiadaczy pozwolenia na broń do celów sportowych.

(dowód: akta kontroli str. 352a)

W okresie objętym kontrolą WPA podejmował czynności weryfikujące członkostwo posiadaczy broni zrzeszonych w klubach strzeleckich poprzez przesyłanie do tych klubów pism z zapytaniem o jego aktualność. Na podstawie analizy próby 10 akt osób, w stosunku do których KWP podejmowała ww. czynności stwierdzono, że w 9 przypadkach nastąpiło wydanie decyzji cofającej pozwolenie na posiadanie broni, a w jednym przypadku klub strzelecki wydał zaświadczenie, że osoba której dotyczyło zapytanie jest jego członkiem i opłaca składki. Ponadto KWP wykonała czynności weryfikujące członkostwo w stosunku do co najmniej 9 członków klubów strzeleckich, nieobjętych próbą w ramach opisanego wyżej badania.

(dowód: akta kontroli str. 223 - 225)

W wyniku opisanego wyżej postępowania, Komendant wydał w 2014 r. 24 decyzje cofające pozwolenie na posiadanie broni palnej, a w pierwszej połowie 2015 r. 4 takie decyzje.

(dowód: akta kontroli str. 352a)

5.7. Zgodnie z treścią § 23 pkt 2 Regulaminu Komendy, do zadań WPA należy m.in. prowadzenie magazynu depozytowego broni palnej i amunicji.

(dowód: akta kontroli str. 6 - 23)

W 2014 r. do depozytu Komendy przyjętych zostało łącznie 75 sztuk broni, w tym: 19 w trybie art. 19 ust. 1 ustawy o broni, 20 w trybie art. 22 ust. 3 i 36 w trybie art. 23 ust. 1 pkt 3 tej ustawy. Do 30 czerwca 2015 r. do depozytu przyjęto 41 sztuk broni, w tym 2 w trybie art. 19 ust. 1 ustawy o broni, 19 w trybie art. 22 ust. 3 i 20 w trybie art. 23 ust. 1 pkt 3 tej ustawy. W okresie objętym kontrolą brak było przyjęcia do depozytu broni w trybie art. 41 ust. 4 ustawy o broni.

(dowód: akta kontroli str. 136 - 145)

Do analizy wytypowano próbę 32 spraw dotyczących przyjęcia broni do depozytu w poddanym okresie. W tej liczbie, w 7 przypadkach, podstawą przyjęcia broni do depozytu był art. 19 ust. 1 ustawy o broni, w 11 przypadkach art., 22 ust. 3, a w 14 przypadkach art. 23 ust. 1 pkt 3 tej ustawy. Broń, której dotyczyły analizowane sprawy, w 20 przypadkach nadal była przechowywana w depozycie, w 5 przypadkach podjęto decyzję o jej zniszczeniu, a kolejnych pięciu zbyto ją osobom uprawnionym, w dwóch przypadkach przekazana została spadkobiercom po uzyskaniu przez nich zezwolenia na jej posiadanie, a w jednym przypadku oddana została dotychczasowemu właścicielowi po umorzeniu prowadzonego przeciwko niemu postępowania. W jednej sprawie dwie sztuki broni zbyto osobom uprawnionym a jedna była wciąż przechowywana w depozycie.

(dowód: akta kontroli str. 137 - 145)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności KWP w zakresie zgodności z prawem reglamentacji dostępu do broni dla podmiotów i osób fizycznych, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że użytkowany przez KWP system KSIP - zakładka BRON, poprzez swoją konstrukcję, ograniczenia funkcjonalności wyszukiwania i filtrowania danych oraz brak połączenia z systemem PESEL a także wojskowym systemem Hefajstos, w chwili obecnej nie stanowi w pełni użytecznego narzędzia wspomagającego KWP przy weryfikacji spełniania przez posiadacza broni warunków utrzymania pozwolenia na jej posiadanie oraz innych działaniach wymagających przetwarzania danych w tym zakresie. W związku z tym czynności takie, jak np. weryfikacja faktu zgonu posiadacza pozwolenia na broń lub sporządzanie statystyk oraz filtracja danych wg zadanego parametru uzależnione są od faktu wpływu danej informacji w sposób tradycyjny (pisemny) i opierają się w dalszym ciągu o kwerendę akt w formie papierowej, co wobec dużej liczby posiadaczy pozwolenia na broń w woj. małopolskim jest zajęciem czasochłonnym i może powodować że przez długi czas faktycznym posiadaczem broni jest osoba do tego nieuprawniona (np. spadkobierca) lub niespełniająca już warunków wydanego jej pozwolenia na broń (brak obowiązkowych badań, ustanie członkostwa w klubie strzeleckim lub PZŁ).

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność KWP w zakresie zgodności z prawem reglamentacji dostępu do broni dla podmiotów i osób fizycznych.

6. Sprawowanie kontroli nad warunkami przechowywania i użytkowania broni przez podmioty i osoby fizyczne

Opis stanu
faktycznego

6.1. W WPA nie ustalono w formie pisemnej wewnętrznej procedury kontroli warunków przechowywania broni i amunicji przez podmioty oraz osoby fizyczne posiadające zezwolenie na broń. Według wyjaśnień naczelnika tego Wydziału zasady i formy przeprowadzania takich kontroli były przekazywane przez niego oraz kierownika Sekcji ds. Pozwoleń na Broń WPA podczas odpraw z pracownikami WPA. Przyjęto, że kontroli prowadzonej przez policjantów z WPA podlegają wszystkie podmioty posiadające pozwolenie na broń obiektową.

(dowód: akta kontroli str. 232)

Działając na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy o broni, funkcjonariusze z WPA, w tym zawsze co najmniej jeden w stopniu komisarza – ekspert Sekcji ds. Pozwoleń na Broń WPA, przeprowadzili w 2014 r. kontrole 23 podmiotów posiadających pozwolenie na broń obiektową. W szesnastu przypadkach brak było uwag w zakresie przedmiotu kontroli, w jednym przypadku stwierdzono fakt zełomowania broni a w sześciu sformułowano zalecenie pokontrolne, które zostały zrealizowane. Do końca I półrocza 2015 r. Komenda zakończyła kontrolę w ośmiu podmiotach posiadających pozwolenie na broń obiektową. W jednym przypadku brak było uwag w zakresie przedmiotu kontroli. W dwóch przypadkach podmioty zrezygnowały z pozwolenia na posiadanie broni, która została przekazana do zniszczenia. W pięciu przypadkach sformułowano zalecenie pokontrolne, które zostały zrealizowane. Ustalenia z tych kontroli dokumentowane były w formie protokołów kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 146 – 161 i 165 - 167)

6.2. W KWP nie prowadzono statystyki wyników kontroli warunków przechowywania broni i amunicji przez osoby, lecz w przypadku pozyskania informacji w zakresie nieprawidłowości przechowywania broni i amunicji podejmowano czynności sprawdzające lub wszczynano postępowanie administracyjne w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń palną. W sytuacji, kiedy z jednostki Policji dokonującej kontroli wpływa informacja o niewielkich nieprawidłowościach, usuniętych po zastosowaniu środków oddziaływania wychowawczego, nie są podejmowane dalsze czynności administracyjne. W przypadku wystąpienia istotnych nieprawidłowości i wystąpieniu z wnioskiem o ukaranie skierowanym do właściwego sądu, w przypadku wyroku skazującego wszczynano postępowanie w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń z art. 18 ust. 5 pkt 4 ustawy o broni.

(dowód: akta kontroli str. 163 – 164 i 326)

W 2014 r., na terenie podległym KWP, zabezpieczonych zostało 106 sztuk nielegalnie posiadanej broni palnej różnych typów oraz 8 657 szt. Amunicji, a w I połowie 2015 r. 20 szt. broni palnej oraz 36 982 szt. amunicji.

(dowód: akta kontroli str. 356 - 365)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Komendy, w stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W latach 2014-2015 (I półrocze) Komendant Wojewódzki Policji nie kontrolował warunków przechowywania broni przez osoby fizyczne posiadające pozwolenie na broń w trybie określonym w art. 27 ust. 1 ustawy o broni.

Naczelnik WPA wyjaśnił, że: *Kontrole warunków przechowywania broni palnej i amunicji przez osoby fizyczne nie były sformalizowane i polegały, poza zebraniem opinii środowiskowej z miejsca zamieszkania osoby, również na sprawdzeniu przez policjantów pionu prewencji jednostek Policji właściwych ze względu na miejsce zamieszkania posiadacza pozwolenia na broń warunków przechowywania broni. Czynności te były rejestrowane w formularzu z ich przeprowadzenia. Powyższe czynności były opisywane w opinii, o której sporządzenie zwracano się stosownym pismem do komendantów jednostek terenowych Policji (w załączeniu), w którym (...) informowano o warunkach przechowywania broni palnej i amunicji, jakie powinny być spełnione przez posiadacza broni oraz o możliwości zabezpieczenia broni i amunicji przez Policję w przypadku ujawnienia okoliczności, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1-2 i 4 oraz ust. 5 ustawy o broni i amunicji"*

(dowód: akta kontroli str. 232-233)

W poddanym kontroli okresie funkcjonariusze z jednostek Policji podległych KWP wykonali 1 281 sprawdzeń sposobu przechowywania broni palnej u osób, w tym 888 w 2014 r. i 393 w I poł. 2015 r. W poddanej badaniu próbie 10 sprawdzeń przechowywania broni u osób, w 8 przypadkach czynności dokumentowane były w „Opiniach z miejsca zamieszkania osoby posiadającej pozwolenie na broń” podpisywanych przez funkcjonariusza dokonującego sprawdzenia oraz jego przełożonego, w jednym przypadku, oprócz tego dokumentu, sporządzony został także „Protokół z kontroli sposobu przechowywania broni palnej” podpisany obustronnie przez funkcjonariusza wykonującego kontrolę oraz właściciela broni a w jednym przypadku sporządzona została „Informacja o wynikach sprawdzenia przechowywania broni” podpisana przez komendanta komisariatu przeprowadzającego sprawdzenie. W każdym ze zbadanych przypadków, o przeprowadzenie kontroli przez podległe jednostki Policji u osób, wnosila KWP.

(dowód: akta kontroli str. 162, 221 – 222 i 413 - 446)

Zgodnie z treścią art. 27 ust. 1 ustawy o broni, właściwe organy Policji są uprawnione do kontroli wykonywania obowiązków wynikających z przepisów ustawy przez osoby oraz podmioty, o których mowa w art. 29 ust. 1. Ponadto, zgodnie z treścią pisma KGP ENS-1195/09/AR z 24.03.2009 r., Komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji, może w formie pisemnej upoważnić do kontroli realizacji obowiązków wynikających z przepisów ustawy o broni i amunicji (art. 27 ust. 1 tej ustawy) jedynie pracowników kierowanej przez siebie jednostki organizacyjnej. Z powyższego wynika jednocześnie, że kontroli warunków przechowywania broni nie mogą dokonywać dzielnicowi, którzy zgodnie z zasadami

organizacji Policji, podlegają pod komendantów powiatowych i rejonowych Policji. Opinia ta została przekazana pismem z 16.04.2009 r. Naczelnikom Wydziału Postępowania Administracyjnych KWP do wykorzystania służbowego.

W odpowiedzi na pytanie o przyczynę nieprzeprowadzenia kontroli, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy o broni u osób, w sposób określony w tym przepisie, Komendant wyjaśnił m.in., że było to spowodowane ograniczeniami związanymi z niewielką obsadą kadrową WPA a co za tym idzie, brakiem możliwości objęcia przedmiotową kontrolą szerokiego kręgu osób w związku z czym kierownictwo tego wydziału podjęło decyzję o zleceniu tych czynności, w trybie art. 52 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego²² jednostkom Policji właściwym co do miejsca zamieszkiwania danego posiadacza pozwolenia na broń. Taki sposób prowadzenia kontroli powoduje, że są one bardziej efektywne, ekonomicznie uzasadnione a jednocześnie prawnie dopuszczalne, co potwierdza m. in. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 30 maja 2014 r. (sygn. akt II OSK1/13) który stwierdził bezzasadność wnoszącego skargę oraz oddalił jego zarzut, że organ administracji naruszył swoją właściwość poprzez to, że kontroli sposobu przechowywania broni palnej dokonali funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji. Komendant Wojewódzki Policji nie zlecił Komendantowi Miejskiemu Policji przeprowadzania czynności w ramach postępowania administracyjnego prowadzonego przez Komendanta Wojewódzkiego Policji, zwrócił się natomiast do niego, by ten w ramach przysługujących mu kompetencji, dokonał kontroli sposobu przechowywania broni palnej. Następnie Komendant Wojewódzki wykorzystał wytworzony w toku tej kontroli dokument, jako dowód w sprawie. Na identycznych zasadach Komendant Wojewódzki Policji mógłby zwrócić się do innych organów administracji by te, w ramach przysługujących im kompetencji, dokonały kontroli, a następnie wytworzone przez te organy dokumenty, wykorzystać jako dowody we własnym postępowaniu. Mając na względzie reglamentacyjny charakter ustawy o broni oraz fakt, że prawo posiadania broni nie należy w Polsce do praw obywatelskich gwarantowanych przez Konstytucję, przyjęcie takiego stanowiska, iż tylko i wyłącznie funkcjonariusze KWP są upoważnieni do wykonywania kontroli warunków przechowywania broni przez osoby, jest sprzeczne z szeroko rozumianym poczuciem bezpieczeństwa. Kontrola warunków przechowywania broni na podstawie art. 27 ustawy o broni jest czynnością administracyjną zbliżoną do kontroli drogowej a jej przeprowadzenie przez funkcjonariuszy jednostek terenowych, w tym dzielnicowych, którzy zgodnie z zarządzeniem Nr 528 Komendanta Głównego Policji z dnia 6 czerwca 2007 r. w sprawie form i metod wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika rewiru dzielnicowych, są zobowiązani do kontrolowania przestrzegania prawa powszechnie obowiązującego (§ 8 ust. 2 pkt 4 zarządzenia), powinno być postrzegane jako działanie prewencyjne, zmierzające do zapewnienia szeroko pojętego bezpieczeństwa. W sprawie przygotowania funkcjonariuszy Policji do przeprowadzenia tych kontroli Komendant wyjaśnił, że każdy nowoprzyjęty policjant jest zobowiązany do odbycia szkolenia podstawowego, które odbywa się podług programu zawartego w Decyzji Nr 697 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 grudnia 2005 r. w sprawie wprowadzenia programu szkolenia zawodowego podstawowego²³, obejmującego również wykroczenia określone w art. 51 ustawy o broni.

(dowód: akta kontroli str. 400 - 402)

Ponadto, w dodatkowych wyjaśnieniach z 2 września 2015 r. Komendant podał m.in.: „Pomijając kwestie interpretacyjne stwierdzam, że art. 51 ust. 5 ustawy o broni i amunicji wprost stanowi, iż postępowanie w sprawach ujawnionych przypadków nieprzestrzegania przepisów ustawy o broni i amunicji wymienionych w art. 51 ust. 1-4 przez osoby fizyczne posiadające pozwolenia na broń odbywa się na podstawie przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia. Z kolei art. 7 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, w powiązaniu z art. 1 ust. 2 pkt 4 ustawy o Policji dają nie tylko uprawnienie każdemu policjantowi do ujawniania takich wykroczeń, dokumentowania ich popełnienia, ścigania ich sprawców, a nawet nakładają

²² Dz. U. z 2013 r. poz. 267 ze zm.

²³ Dz. Urz. KGP z dnia 6 stycznia 2006 r.

na każdego policjanta takie obowiązki, co znajduje zresztą potwierdzenie w aktach niższego rzędu.

Przyjęcie, pozostającego w zgodzie z przepisami prawa założenia, że każdy policjant, niezależnie od tego w jakiej jednostce Policji służy, jest uprawniony do sprawdzania przestrzegania obowiązków wynikających z przepisów ustawy o broni i amunicji, do których należy nie tylko przechowywanie w sposób właściwy broni i amunicji, ale też np. zakaz noszenia broni w stanie po użyciu alkoholu czy zakaz noszenia broni, naruszający ograniczenie lub wykluczenie możliwości jej noszenia, ma swój głęboki sens.

Wykluczenie możliwości podejmowania przez policjantów różnych szczebli i jednostek organizacyjnych czynności sprawdzających ukierunkowanych na ujawnianie i ściganie wykroczeń penalizowanych przez ustawę o broni i amunicji mogłoby, w odczuciu społecznym, potwierdzać fałszywe przekonanie, że osoby fizyczne będące posiadaczami broni korzystają z parasola ochronnego, nieuzasadnionego przepisami swoistego rodzaju immunitetu, który roztoczył nad nimi ustawodawca. Sądzę, że wręcz odwrotnie, intencja prawodawcy wynikająca z całokształtu obowiązującego porządku prawnego, było objęcie realnym, a co za tym idzie efektywnym i skutecznym nadzorem nad wszystkimi posiadaczami pozwoleń na broń.

W moim przekonaniu, tam gdzie prawo na to pozwala, trzeba optymalizować efektywność pracy funkcjonariuszy Policji mając na względzie przede wszystkim zwiększone oczekiwania społeczne w stosunku do działań podejmowanych przez Policję. W ramach tego procesu włączenie do wykonywania ww. zadań, w trybie innym niż wynikający z art. 27 ust. 1 ustawy o broni i amunicji, policjantów jednostek terenowych było w pełni uzasadnione i konieczne.

Alternatywą, wynikającą z obiektywnych uwarunkowań (niewielka obsada kadrowa sekcji pozwoleń na broń, rozległy teren województwa małopolskiego, ograniczenia transportowe) byłoby natomiast niepodjęcie żadnych lub podejmowanie nielicznych czynności wobec osób fizycznych posiadających broń. Zaniechanie działań prewencyjnych przez jednostki podległe miałyby niewątpliwie wpływ na pogorszenie się ogólnego stanu bezpieczeństwa zmniejszając jednocześnie poczucie bezpieczeństwa obywateli (...).

(dowód: akta kontroli str. 450-453)

W ocenie NIK zarówno trudności kadrowe i organizacyjne, jak możliwość dokonywania przez Policję sprawdzeń warunków przechowywania broni przez osoby fizyczne na podstawie innych przepisów, nie mogą stanowić podstawy uzasadniającej niewykorzystanie, przewidzianego w art. 27 ust. 1 o broni, uprawnienia do kontroli wykonywania obowiązków wynikających z tej ustawy. Wszelkie inne formy realizacji tego zadania nie wypełniają w istocie tego przepisu.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność KWP w zakresie sprawowania kontroli nad warunkami przechowywania i użytkowania broni przez podmioty i osoby, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁴, wnosi o:

- 1) zabezpieczanie w umowach zawieranych na wynajmem strzelnic od podmiotów zewnętrznych warunków bezpieczeństwa takich, jak na strzelnicach należących do Policji oraz przeprowadzanie okresowych oględzin tych strzelnic;
- 2) egzekwowanie odbycia ćwiczeń strzeleckich przez wszystkich policjantów zobowiązanych do tych ćwiczeń, zgodnie z wytycznymi Komendy Głównej Policji;
- 3) bieżące odnotowywanie w Arkuszu Wyszkożenia Policjanta odbytych ćwiczeń strzeleckich;
- 4) przeprowadzanie kontroli sposobu przechowywania broni i amunicji przez osoby fizyczne na zasadach określonych w art. 27 ust. 1 ustawy o broni.

²⁴ Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zmianami

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, dnia 11 września 2015 r.

Kontroler

Jerzy Baranek
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

Dyrektor
Jolanta Stawska